Szobor - Középkori műkovács

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	2006.122.1
Alkotó:	Fessler, Leó (1840 - 1893) / modell Jungfer, Gyula (1841 - 1908) / kovácsmester
Készítés ideje:	1885
Készítés helye:	Budapest
Jelzés:	a talapzaton: Jungfer Gyula Budapesten
Anyag:	kovácsoltvas; rézlemez
Technika:	domborított; szegecselt
Méretek:	magasság: 193 cm magasság: 30 cm szélesség: 50 cm mélység: 50 cm szélesség: 64 cm

A kovácsok hagyományos bőrkötényében és szerszámaival ábrázolt férfialakot Fessler Leó mintázta. Vele többek között a régi Műcsarnok építkezésén működött együtt korának egyik legelismertebb műlakatosa, Jungfer Gyula. 1882-ben éppen ebben az épületben rendezték Munkácsy Mihály tiszteletére azt a művészbált, amelyen Jungfer középkori kovácsmestert idéző jelmezt viselt. (Beöltözött alakját egy a Jungfer család gyűjteményében fennmaradt archív fotó is megörökíti.) Pereházy Károly, a kovácsoltvas művesség jeles kutatója feltételezése szerint ez adhatott ihletet a hasonló szobor elkészítéséhez.

Az emblematikus figura feltehetően az 1885. évi Országos Kiállításra készült el, ahol az Iparcsarnokban Jungfer Gyula kiállításának központi helyét foglalta el (ld. *Vasárnapi Ujság*, 1885, 22. sz., 357., képpel - ld. itt). Innen a cég budapesti, VIII. kerület, Berzsenyi u. 6. sz. alatt álló üzemépületének homlokzatára került. A mára zöld természetes patinával borított, rézlemezből domborított szoborhoz – amely speciális technikájával is a kiemelkedő mesterségbeli tudást reprezentálja – feliratszalag tartozott, a következő szöveggel: *Észnek hódol az ércz*. Ez a mondat a fémművesség terén lehetetlent szinte nem ismerő, lenyűgöző tudású mester ars poeticája. Nem véletlenül szerepelt évekig Jungfer Gyula levélpapírjának, számláinak díszeként is, a figura rajzával együtt.

A „középkori műkovács” a második világháború alatt megsérült. A Jungfer-céget 1949-ben államosították. A szobor az utódcég "Fémmunkás" Vállalat Timót utcai gyárában állt 1990-ig. Restaurálásakor került sor a figura felemelt baljában tartott, hiányzó eredeti kovácsoltvas díszítmény pótlására. Az újbóli restaurálásra az egyik jogutód vállalatnál, a szentendrei Kandeláber Rt.-nél került sor 1991-ben. Innen 2004-ben költözött át az újabb jogutód, a TUNGSRAM-Schréder Világítási berendezések Rt. pilisszentiváni telephelyére.

A műkovács-szobor múzeumba kerülését dr. Charles Hübner, Jungfer Gyula leszármazottja kezdeményezte a műkovácsmester nem sokkal korábban elhunyt unokája, Jungfer Aliz nevében. Az alkotást 2006-ban új szerzeményi kiállítás keretében mutatta be az Iparművészeti Múzeum.

Irodalom

- Pandur Ildikó: Acqusitions between 2006 and 2010. *Ars Decorativa*, 28. (2012). 2012. - Nr. 4.1.
- Szerk.: Mojzer Miklós: Jungfer Gyula és Munkácsy Mihály az 1882. évi jelmezes művészbálon Budapesten. *Művészettörténeti Értesítő*, 36. (1987). Akadémiai Kiadó, Budapest, 1987. - 159-161. (Pereházy Károly)
- szerző: Pereházy Károly, Koltai Sándor: *Mesterség, ?művészet, ipar. A „Fémmunkás” Vállalat Ferencvárosi Gyárának monográfiája*. Építésügyi Tájékoztatási Központ, Budapest, 1986. - p. 59-60.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum